

28. dan vojne med Italijo in Grčijo

Zahvala grškega kralja junaški vojski

Italijani poročajo o rednem premikanju na nove položaje - Grška poročila govore o napredovanju na vseh bojiščih, zlasti ob morju - Uvedba grške uprave v Korči

Atene, 24. nove. (Atenska agencija.) Grški kralj Jurij II. je poslal vojski, mornarici in letalstvu po radiu naslednje dnevno povelje:

Ko ste, poslušajoč glas domovine, pograbili za orožje, da bi odbili napadalca, sem bil trdno prepričan, da boste v polni meri izpolnili pričakovanje naroda iz moje pričakovanje. Srečen sem, ko vidim, da ste v tako kratkem času tako sijajno opravili to upanje in ste pokazali narodom vsega sveta, da so današnji Heleni vredni svojih prednikov. Častniki, podčastniki, vojniki in mornarji! Ves narod vam pošilja svojo skupno zahvalo. Rešili ste naš narod, njegovo svobodo in v zlati knjigi naše zgodovine ste popisali novo svetlo stran. Ponosen sem, da vladam takim ljudem.

Nekje v Italiji, 24. novembra. (Stefani.) Italijansko uradno poročilo št. 170 pravi: Na grški fronti je sovražnik zastoj poskušal preprečiti manevre naših čet, ki se v redu nadaljujejo.

Atene, 24. nov. (Atenska agencija.) Uradno poročilo št. 28 vrhovnega poveljstva grških sil pravi: Naše čete napredujejo na vsej fronti. V naše roke pada vedno večji plen. Nocoj letalstvo ni bilo aktivno zaradi slabega vremena. V notranjosti države je sovražnik letalstvo bombardiral nekaj mest, toda pri tem ni bilo niti človeških žrtev niti tvarne škode. Sovražnik vojno brodogradnjo je napadla otok Samos in streljalo, toda brez uspeha.

Berlin, 24. nov. m. O bojih med Grki in Italijani so do večernih ur prišla z grško-jugoslovansko-albanske meje naslednja poročila:

Boji na epirskem bojišču se vedno trajajo z nezmanjšano srčnostjo. Včeraj so Grki napredovali ter zavzeli nekaj v vojaškem oziru važnih točk. Tuči Italijani se zelo hrabro pripravljajo za protiofenzivo ob reki Kalamas. Tu so se italijanske divizije utrdele na novih postojankah. Že dva dni izkrcavajo nove čete. V Valono sta prispeli dve prevoznici ladji z nekaj tisoči vojakov in velikimi količinami orožja. Razen tega so v Albanijo pripeljali tudi daljnostrelne topove najodobnejše vrste, kakršnih Italijani dosedaj še niso uporabljali v bo-

jih. Na drugi strani pa se tudi Grki vestno pripravljajo. Angleži so poslali še novo pomoč. Del tega vojnega materiala je že prispel v Grčijo. Umik italijanskih čet iz Korče pomeni konec prvega in začetek drugega obdobja v bojih na severnem bojišču.

London, 24. nov. o. Reuter. Iz Aten poročajo, da so grške čete zavzele Moskopolis, ki leži 15 km severno od Korče. Na epirskem bojišču pa so zavzeli Konispolis in vrhove, iz katerih ovlajujejo Argirokastro. Associated Press poroča, da so grške predstraže pred samim Pogradcom, ki leži ob jugoslovanski meji. Po nepotrjenih poročilih so Grki popoldne začeli korakati v Podgradec.

Atene, 24. novembra. (Reuter.) Ministrstvo za Atene, 24. novembra. o. (United Press.) Vrhovno poveljstvo grške vojske poroča, da so grške čete danes napredovale na vseh bojiščih in zalele ogromne količine hrane, municije in drugega vojnega materiala. Grške čete napredujejo, a z vso previdnostjo, tudi na desnem krilu v Epiru, kjer so predvčeršnjim pregnale zadnjega sovražnika z grškega ozemlja. Grške čete vedno bolj ogražajo italijansko oporišče v Argirokastri. Poročila z bojišča pravijo, da se tudi Albanci vedno bolj upirajo in da je 500 albanskih upornikov uničilo italijansko transportno kolono med Argirokastrom in Valono. Na desni strani bojišča zaradi slabega vremena Grki ne napredujejo tako hitro. Zdi se,

da se nameravajo Italijani utrčiti v bližini Podgradca, ki leži 35 km severno od Korče, ali pa da se bodo umaknili celo vse do Elbasana.

Manifestacije po zmagi pri Korči so dosegle v Atenah svoj vrh, ko so ljudje zvedeli dnevno zapoved kralja Jurija II. Angleški ministrski predsednik Churchill je poslal predsedniku vlade Metaksasu brzojavko, v kateri pravi: »Navdušeni smo nad grškim junaštvom in grško silo, ki se je izkazala nasproti sovražniku, ki je številnejši in bolj oborožen. Živela Grčija!«

Newyork, 24. novembra. o. United Press poroča, da Grki zasledujejo italijanske čete, ki se umikajo proti Delvinu in Santi Quaranti. Te čete so povečini mehanizirane in so bile takoj od začetka vojne v bojih z Grki. Na srednjem bojišču so Grki prispeli do Fracherija, severovzhodno od Premitja. Napredovale pa so tudi zahodno in severozahodno od Korče, kjer jih ovira slabo vreme. En italijanski bataljon se je umaknil čez mejo v neko sosedno državo, poročajo iz Korče. Čeprav je slabo vreme, grško letalstvo neprestano bombardira italijanske bojne črte.

V Korči poteka življenje zdaj popolnoma normalno, ker so grški orožniki obnovili red in imenovali nov občinski svet, v katerem so zastopani 4 mohamedanci in 10 Grkov. Letališče v Korči je popolnoma razdelano. In je bilo neuporabno, še preden so prispeli tja grške čete.

Pomirljiva zagotovila iz Bolgarije

Predsednik bolgarske vlade zanika vesti o potovanjih v Berlin

Sofija, 24. nov. m. Vojno ministrstvo objavlja poročila o odpustanju vojaških obveznikov, ki so bili pred dvema mesecema in pol poklicani na vojaške vaje. Bolgarska vlada opozarja vse tuje opisnike, naj ne razširjajo vesti o mobilizaciji, ker niso resnične. Bolga-

rija se trudi, da ne stori nobenega koraka, ki bi mogel dati povod za vznemirjenje, ker ima bolgarska vlada namen, da se korektno vede do Turčije v duhu vzajemnih pogodb.

V zadnjem času so se pojavila v tujem časopisju poročila o pristopu Bolgarije k trojnemu paktu ter o bližnjem potovanju ministrskega predsednika Filova in zunanjega ministra Popova v Berlin. Po zatirjanju poučenih krogov te novice ne odgovarjajo stvarnemu stanju. Od vladnih krogov ni mogoče ničesar zvedeti, iz česar bi se dalo sklepati, da se predsednik vlade in zunanji minister pripravljata na pot v Berlin. Na odločujočem mestu so danes celo izjavili, da so vse te govorice pretirane. Popolnoma nelogično bi bilo, da bi bolgarska vlada zdaj potovala v Berlin, ko se je tam že razgovarjal kralj Boris s Hitlerjem. Pristop Bolgarije k trojnemu paktu bi predstavljal dejstvo, ki se ne bi moglo prikriti niti eno uro. Na drugi strani je pa tudi ministrski predsednik Filov v ožjem krogu poslanec na vprašanja, ki so mu bila stavljenja v zvezi s temi govoricami, odgovoril, da niso nameravana nobena potovanja v tujino in da ni nobenega razloga za tak primer in da se položaj v Bolgariji in na Balkanu ne bo spremenil. Mnogi smatrajo, da Bolgarija ne bo pristopila k trojnemu paktu, ker mora ostati nevtralna in ker so njene razloge za to sprejeli in odobrili v Berlinu.

Angleži nad Berlinom, Essenom, Leipzgom in Turinom

Berlin, 24. nov. DNB. Snoči so veliki oddelki angleških bombnikov poskušali napasti nemško prestolnico. Niti enemu sovražnemu letalu se ni posrečilo prileteči nad Berlin. Angleška letala so letela različno visoko in so poskušala prodreti do Berlina od več smeri. Poskušala so v skupinskih napadih prebiti obrambni obroč nemške prestolnice. Toda nemškemu topništvu se je posrečilo angleška letala odbiti še prej, preden so mogli priti do Berlina.

London, 24. nov. o. Reuter. Snoči so angleška letala napadla Berlin in povzročila ogrom-

ne požare. Pred osmo uro so povzročila deset velikih požarov, na Potsdamski postaji pa tri ogromne eksplozije. Letalci, ki so prileteli iz Berlina, poročajo, da so našli v Berlinu 28 požarov na različnih mestih. Druge skupine so bombardirale Kruppove tovarne v Essen in povzročile en večji ter dva manjša požara in eksplozijo, ki je trajala 10 sekund. Bombardirali so tudi Dortmund, Leipzig in več letališč v Nemčiji.

Snoči so angleška letala bombardirala tudi Turin. Nekoliko pred polnočjo so angleški letalci zmetali na Fiatove tovarne bombe, povzročili več eksplozij in več požarov, katere je bilo videti še na švicarsko ozemlje. Prvo letalo je zadelo tovarne v sredini, druga so pa ob svitu tega požara točno zadevala cilje.

Napovedi o pristopu Bolgarije k trojni zvezi

Uradni bolgarski preklici vesti o ultimatu Grčiji

Sofija, 24. nov. o. United Press: Nemški krogi v bolgarski prestolnici odkrito napovedujejo, da bo Bolgarija prav v kratkem ne le podpisala pristop k trojni zvezi, temveč tudi porabila sedanje stanje na Balkanu kot ugodno priliko, da dobi izhod na Egejsko morje, za kar naj bi ji Grčija odstopila del svojega ozemlja. V bolgarskih uradnih krogih vlada prepričanje, da se bo Bolgarija težko upirala pritisku, naj podpiše pogodbo, katere podpis bi utegnil državo spremeniti v bojišče. Ne dajejo pa nobene izjave o tem, ali je Rusija opozorila Bolgarijo, naj ne pristopa k trojni zvezi ali ne.

Sofija, 24. nov. Bolgarska telegrafska agencija: Nekateri tuje postaje širijo poročila o dozdnevem novem zbiranju čet ob bolgarsko-grški meji. Pooblaščenec smo izjaviti, da so ta poročila popolnoma izmišljena.

Poročilo, ki so ga objavili nekateri tuji listi, češ, da misli bolgarska vlada poslati grški vladi spomenico z določeno vsebino, je izmiš-

Mirovni govor sv. očeta

Rim, 24. novembra. Današnje nedeljo so katoličani vsega sveta posvetili molitvi za vojne žrtve in za mir. V baziliki sv. Petra je imel mašo sam sv. oče Pij XII. Tej svečani službi božji so prisostvovali vsi člani diplomatskega zbora in nekaj tisoč vernikov. Že od ranega jutra je bila cerkev napolnjena do zadnjega kotička. Med službo božjo je sv. oče imel pridigo, ki jo je prenašal radio. Sv. oče je poudaril, da še ni prišel konec sveta, toda da sedanji časi pomenijo resno obdobje v zgodovini človeštva. Poudaril je svoje dosedanje napore za mir in rekel, da ga srce še nadalje spodbuja k temu, da se med narodi vzpostavi sloga in edinstvo, ki je sedaj uničeno, in da bo istočasno izveden pravični in splošni red na svetu zasnovan na tistem načelu pravičnosti, ki pomirjuje strasti, ohladije sovraštva in odklanja vzroke sovraštva, red, ki bo vsem narodom v miru in svobodi zagotovil tisti del vira blagostanja in moči, ki vsakemu od njih pripada na zemlji, da bi omogočil, da po zapovedi Gospoda morejo rasti in množiti se na vsej zemlji. Mi upiramo svoje oči v nebo, k usmiljenemu Očetu in Bogu. Njega prosimo v naši bolesti za boljše dni človeškega rodu. Sv. oče je nato prosil katoličane vsega sveta, da molijo za vojne žrtve in mir.

Marseille bombardiran

Zeneva, 24. nov. DNB: Iz Vichyja poročajo, da so snoči okoli 22.30 letala nad Marseillom letala neznane narodnosti ter spustila več bomb na notranje in zunanje dele mesta. Profiteletsko topništvo je začelo takoj streljati. Po prvem poročilu, ki ga je prefekt mesta poslal vladi v Vichy, je izbruhnilo 20 požarov. Letala so krožila nad mestom več kakor eno uro. Vrženih je bilo mnogo svetlobnih bomb. Na mestno četrt Prado je padlo več bomb in je bilo nekaj žrtev. V mestni četrti Saint Just je bilo nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom. Sodijo, da so bila to angleška letala.

Poročila o letalskih izgubah

Današnje nemško uradno poročilo:

Italijanski letalci sestrelili 6 angleških letal, 2 italijanski letali izgubljeni, Nemci sestrelili 5 angleških letal, 7 nemških letal se ni vrnilo.

Današnje angleško uradno poročilo:

7 italijanskih letal sestreljenih, 4 nemška letala zbita, 2 angleški letali se nista vrnila.

Slovaška je danes v Berlinu podpisala pristop k trojni zvezi v enakem zunanem okolju, kakor sta to storili Madžarska in Rumunija. Slovaški pristop k tej zvezi razlagajo ameriški listi, kot izpolnitev nemške fronte proti Sovjetom.

Vse srbsko časopisje poroča o bolgarskih zahtevah podobno kakor »Politika«, katere članek prinašamo na drugi strani. Najostrejša je »Pravda«, ki imenuje govor poslanca Dumanova provokacijo. Dumanovci igrajo vlogo hijene in podla lažejo ter iščejo opravičila za pustolovščine. Macedonija je bleščeč kamen v kroni carja Dušana in do njega ni tako lahko priti, kar Jugoslavija ni hiša iz papirja. Jugoslovansko ljudstvo ima trdo in krepko pest, kar morajo izživati vpoštevati.

Stroge ukrepe za onemogočanje draginje in zviševanje cen je izdala bolgarska vlada. Sedanje cene kmetijskih pridelkov bodo veljale za vse leto 1941, prav tako tudi cene industrijskih izdelkov. V veljavi ostanejo za prihodnje leto tudi sedanje delovne pogodbe.

Moralna angleškega prebivalstva je odlična. Angleško letalstvo in ves angleški narod me navdajata z največjim spoštovanjem, je izjavil ameriški general Yong, ki je bil do sedaj do deljen poslanstvu v Londonu kot strokovnjaki opazovalec.

S pristopom novih držav k trojni zvezi sta si Nemčija in Italija zagotovili položaj na Balkanu, kjer imata v svoji oblasti glavno prometno žilo Donavo, zagotovljeno pomorsko pot v ruski Batum in v Odeso.

Mussolinijev zaupnik Gayda piše v listu »Voce d'Italia«, da bo v najkrajšem času prišlo do vojaške ofenzive Nemčije in Italije na jugovzhodu Evrope. V tem je smisel romunskega pristopa k trojni zvezi.

Letalska vojna nad Anglijo

Silovit nemški napad na Birmingham in pristanišče Southampton

Berlin, 24. novembra. (DNB.) Vrhovno poveljstvo sporoča: Neka nemška podmornica je potopila 6 oboroženih sovražnih ladij s skupno 29.100 ton. V noči med 22. in 23. novembrom je nemško letalstvo nadaljevalo uspešno z povračilnimi napadi na London. Prav tako so močni oddelki bombnikov spet napadli angleške industrijske naprave za oboroževanje v Birminghamu. Več sto nemških letal, ki so prihajala v menjajočih se valovih, so zmetala na mesto več kakor 300.000 kg bomb. V luči svetlobnih raket in požarov je bilo jasno videti, da je bilo mnogo tovarniških naprav, ki so važne za vojno, uničenih. Pri letalskem napadu rano jutraj 23. novembra na tovarno orožja v Grantonu je nastalo več požarov. Poleg tega so napadi bombnikov veljali Portlandu, Portsmouthu, Southamptonu in drugim važnim objektom v južni Angliji. Polaganje min pred angleškimi pristanišči se nadaljuje v povečani meri. Včeraj, dne 23. novembra, s onemško ogledala letala metala bombe na London.

London, 24. nov. o. Snočnji nemški napad na Southampton v južni Angliji je bil najhujši napad, kar jih je to mesto doživelo od začetka vojne. Po-

rušenih je mnogo zasebnih hiš, poškodovane so bile trgovine, cerkve, neka klinika in več drugih pomembnejših stavb. Neka bomba je padla tudi v kino, kjer je bilo nad 1500 ljudi pri predstavi. Poročajo, da je bilo zelo veliko smrtnih žrtev. Iz drugih mest Anglije poročajo, da škoda ni velika in tudi smrtnih žrtev ni mnogo. Sam London pa je imel snoči skoraj mirno noč.

Danes dopoldne je poskušalo več sovražnih letal približati se Londonu, bili pa so pregnani od angleških lovcev. Hujši napad je bil le v grofiji Kent, kjer je padlo več bomb in povzročilo nekoliko škode. Človeških žrtev je bilo malo. Danes podnevi so Angleži sestrelili dva nemška bombnika. Včeraj pa je bilo sestreljenih 11 sovražnih letal, med temi sedem italijanskih, ki so bili sestreljeni od ene edine angleške lovske eskadrije. Ostala štiri pa so bila nemška letala. Angleži niso izgubili nobeno letalo.

Grške vesti o ogromnem vojnem plenu v Albaniji, zlasti pri Korči, so izmišljene. Grki so dobili v roke samo nekaj kolov in bodeče žice, pravi današnje uradno poročilo agencije Stefani.

Italijanske čete v Afriki ne bodo mogle začeti z ofenzivo pred božičem, ker bo zdaj nastopilo hudo dežje in peščeni vetrovi, kar bo zlasti oteževalo premikanje čet.

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Današnja nedelja je bila, kar vremena tiče, precej nezanesljiva, tako da se mnogi nižinski planinci kar niso upali sklepati v soboto družine, ki bi v nedeljo pohitela na bližnje vrhove. V noči od sobote na nedeljo je precej deževalo. Tudi v nedeljo dopolne je bilo vreme precej kisel in okrog pol 11 je pričelo tudi rositi, kar pa ni trajalo dolgo. Proti poldnevju se je nebo celo malo zjasnilo, in sonce je posijalo. Po kosilu so jo ljubljani mahnil v bližnjo okolico na krvavice in druge dobrote, ki jih je zaenkrat še dosti, seveda le, če je v žepu dovolj denarja. Seveda so jo neustrašeni planinci mahnil na hribe in ni jim bilo žal. Dan je minil brez deževja. Gledališki popoldanski predstavi sta bili kaj dobro obiskani, prav tako večerni, da ne govorimo o kinematografih, ki so itak vedno dobro zasedeni, pa naj kino vrta še tako slabeke film.

Na reševalni postaji kakor tudi na ljubljanski policiji so imeli razen nekaj manjših prevozov lep mir. Težji primer je le smrtna nesreča motociklista, ki je tako žalostno končal v gramoznici za Bežigradom.

Nič hujšega se ni zgodilo...

le tram na podstrešju Koritnikove ulice št. 18 se je vnel. Dimnikar je namreč v soboto žgal saje, pa je pri tem nastala taka vročina, da se je vnel tram. Najprej je sicer samo tlel, kmalu pa je začel prav goreti. Poklicali so hitro gasilce, ki so brž prihiteli na pomoč. Na ogroženem mestu so najprej razkopali zid, tram razlagali in so tako v prav kratkem času odstranili požarno nevarnost. Škoda, ki jo trpi

gospodar zaradi razkopanega zidu je ocenjena na nekaj tisoč dinarjev, kar ni nič v primeru s tem, če bi mu požar upepelil hišo.

Tudi kemiki imajo brucmajorja

V soboto je bilo po ljubljanskih ulicah spet prav živahno. K temu so pripomogli tudi ljubljanski akademiki, ki so se letos vpisali na kemijo. Tudi ti niso hoteli zaostati za svojimi tovariši montanisti in so si v soboto zvečer izvolili svojega brucmajorja, sami pa s prestanimi izpiti postali pravi akademiki. Kakor montanisti, so tudi kemiki nosili v rokah majhne baklice, ob sprevedu je korajžno pritiskal na meh eden izmed njihovih tovarišev. Ves spreved, v katerem je bilo okrog 40 študentov in nežni spol je bil tudi močno zastopan, je vodil krepak kapelnik in zborovodja, ki je uspešno vrtil v rokah svojo palico, na katere znak so bruci prepevali te in take pesmi, ki so ob brucovskih večerih v navadi. Po križarjenju po Aleksandrovi cesti so se ustavili v polkrogu pred Daj-Damom, kjer si je pri zlahtni kapljici tešil dušo bruc major, kakor so zvedeli oni, ki so ga hoteli imeti na sredi. Nekajkrat so ga v zboru poklicali in končno je le prišel v njih sredo v spremstvu dveh stražnikov. Svečano so ga sprejeli in lep nagovor je imel bruc major na svoje tovariše. Ob »špasnih« dvogorovih, ki so se razvili sredi ceste, so se številni gledalci prav prijetno zabavali, dokler jo niso bruci spet v sprevedu mahnil v gostilno, kjer je izpitna komisija po modrosti sprejemala medse nove bruce. V teh težkih časih, ob starih tradicijah tudi študentje vsaj za kratek čas pozabljajo na vse gorje, ki je na svetu, in se malo pozabavajo, kar jim seveda privoščimo.

Nočna vožnja motociklistov - v smrt

S precejšnjo hitrostjo sta zavozila v 8 metrov globoko gramozno jamo

Nedeljski in tudi promet ob delavnikih se je zaradi omejene dobave bencina precej omejil, tako da so zdaj pešci in kolesarji pred nekaterimi nepredvidnimi motociklisti in avtomobilisti vsaj ob nedeljah precej varni. Kdor pa si hoče privoščiti v nedeljo krajši izlet v naravo, pa mora prej bencin prihraniti. Tudi ob sobotah zajaše ta ali oni svoje motorno kolo in gre malo »na lepše«.

Tak sobotni izletek je precej drago plačal motociklist, čigar nesreča se je zgodila takole:

Pozno v noč je že bilo, ko sta na motociklu znamke Zündapp z evid. št. 2-2105 in 850 ccm privozila po Baragovi ulici motociklist in njegov spremljevalec in sta bila namenjena proti Suvoborski ulici za Bežigradom. Kakor je iz vsega nesrečnega slučaja razvidno, sta bila oba, tako vozač kot njegov spremljevalec, ki je sedel na sedežu za vozačem, malo preveč dobre volje. Ne vemo kaj ju je zavedlo, da nista na ovinku Baragove in Suvoborske ulice pazila na nevarnost in sta s precejšnjo brzino zavozila kar naravnost proti gramozni jami, ki je vprava na tem mestu globoka najmanj osem metrov. Padec je imel silne posledice. Kakor si je mogoče obnoviti dogodek, je vozač med padcem zletel čez svojo prednjega tovarša v loku in pri padcu oblokal mrtev na kupu gramozu.

V tistem času je pešalil po ulici Jeraj Josip, krojaški pomočnik, ki je zaslišal tudi padec in stokanje v jami. Seveda se je takoj na kraju nesreče zbrala klub pozni nočni ur precejšnja množica ljudi. Takoj je bila poklicana tudi policija in reševalci, ki so bili kmalu tam in so drugega ponesrečenca, ki ni oblokal mrtev, brž odpeljali v bolnišnico. Identitete mrtvega spremljevalca vse do poznega večera niso mogli ugotoviti. Mrtvec je star okrog 30 let, srednje

postave, podolgovatega obraza, pristrženih brk, oblečen v rjave pumparice, ki so bile že precej ponošene, rjave dokolenke, obut v nizke čevlje. Ima dolge, nazaj počesane lase.

Na kraj nesreče je prišel tudi policijski zdravnik Dr. Josip Lužnar, ki je ugotovil naslednji dejanski stan: Ponesrečeni mrtvec je ležal na hrbtu, telo mu je bilo še nekoliko toplo, vendar pa so se že mogle opaziti mrliske pege. Sklepi se niso več gibali. Ves obraz je bil oblit s krvjo. Na mrtvecu ni bilo opaziti kakih večjih telesnih poškodb. Po zdravnikovem mnenju si je ponesrečenec prebil dno lobanje, vendar pa ni izključena možnost poškodb v vratnem delu hrbtenice oziroma zlom tilnika. Na telesu je bilo opaziti, posebno po nogah, precejšnje otebotine. Na odredbo policijskega zdravnika je bilo truplo prepeljano na Zale. — Kakor smo ob koncu lista zvedeli, je ljubljanska policija ugotovila tudi identiteto mrtvega sovozača. Je to Polžkruh Adolf, rojen 25. dec. 1908 v Gornjem Gradu, pristojen pa je v Celje. Po poklicu je ključavničarski pomočnik, sedaj pa je stalno stanovan na Stožicah. Pokojnik zapušta ožaloščeno ženo in dve hčerki, ki sta z očetovo smrtjo postali siroti.

Druga ponesrečenca so reševalci prepekljali v bolnišnico. Je to Clemente Josip, ključavničarski mojster, uslužben pri tvrdki »Eka«, last inženirja Vladimirja Stareta na Tvrševi cesti 66. Kakor je bilo videti, je dobil hude telesne poškodbe. Iz splošne bolnišnice so ga v nedeljo prepeljali v Slajmerjev dom, kjer leži še vedno nezavesten in se le od časa do časa zave. Kakor so dosedaj zdravniki ugotovili, ima ponesrečenec hud pretres možganov, zlomljeno ima tudi levo ključnico in tudi zapestje mu je precej poškodovano.

Tudi na ljubljanskem trgu se pozna slaba letina

Vsi kmečki pridelki so se dvakratno podražili

V pozni jeseni smo že in zima trka na vrata. Čeprav smo že v takih časih, pa bi moral biti ljubljanski trg vesekakor bolj založen z zelenjavo kakor pa je, saj se naši okoličani mnogo bavijo s pridelovanjem zelenjavi. V tem času je bilo v prejšnjih letih na trgu v izobilju vsakovrstne zelenjaki, ki je bila na prodaj po zmoglih cenah, včasih pa celo zelo poceni. Takrat so ljudje, ki so nakupovali na trgu, pravili, da je vsaj zelenjava poceni in da bodo jedli vsaj to lahko, če bodo cene drugim živim posekočile. V septembru, oktobru in še celo v novembru se gospodinjice zalagale z zelenjavo, ne samo za vsakdanjo potrebo, temveč tudi za zimo, ko vlagajo kumarice, papriko, paradižnike in drugo, kar pozni gospodinjici koristijo. Letos si vsega tega niso gospodinjice toliko privoščile. Kupci so bili kar žalostni, ko so videli, kako se cene vsak dan pomikajo navzgor. To naraščanje cen je marsikomu prekritizalo račune pri oskrbi s premožem, z drvmi in drugim potrebni. Blaga je na ljubljanskem trgu sicer še vedno dovolj, vendar je opaziti, da je dovoz s kmetov na trg vedno manjši, kar je posledica letošnje slabe letine. Letina je bila elaba in le nekateri kraji se zaradi nje ne morejo pritoževati. Da bomo to utemeljili, bomo navedli vsaj nekaj bistvenih cen, ki bodo nedvomno pokazale, da se je življenje pri nas res močno podražilo in da je zaradi tega res nujno potrebno, da se tudi plače povečajo in se vsaj na ta način deloma olajša težko življenje. Začnimo kar pri cenah zelenjave, ki se je naše gospodinjice najprej lotevajo in pokupijo, saj je temelj naše prehrane.

Krompirja kmetje niti preveč dovažati nečejo, meneč, da se mu bodo cene še dvignile. Kilogram na drobno velja na trgu 2 din, da debelo pa ga je mogoče dobiti za 1.75 din. Čebula velja 2 din, kisel zelje 4 din, kisel repa 3.50 din, hren 4—6, zeljate glave po velikosti od 1—2 din. Tudi zelena, ohrovt, endivija in peteršilj so se podražili. Merica motovilca, radiča in špinata velja kot po navadi 1 din. Pesa se dobi danes na trgu 4 za 1 din.

Tudi cene mlečnih izdelkov so se znatno dvignile. Pričakovati pa je, da se bodo cene proti božiču še bolj dvignile, saj bo takrat prava konjunktura za mlečne izdelke, ko se bo treba preskrbeti za potice. Liter mleka velja sedaj na trgu 2 do 2.50 din, kuhano maslo se je izmed vseh mlečnih izdelkov najbolj podražilo in stane kg 45—55 din, čajno maslo 44—48, domač sir je po 12 din, jajca so po 1.75—2 din, vložena pa veljajo kos 1.75 din.

Slaba je tudi letošnja letina sadja, in sicer skoraj povsod. Zaradi tega ni na trgu tolikšne živahnosti kakor je bilo to vsa leta doslej. Tudi kupčije so slabe. V dobrih letinah si mogel kupiti za malo denarja dobrih jabolk, hrušk ali drugega sadja, s katerim si je mogel založiti vse do prihodnje sadne letine. To je sedaj precej težje, kajti cene so letos izredno visoke. Jabolka so na trgu po 8—10 din, hruške so po 8—12, grozdje pa 8—16 din kg. Pripominjamo, da je bila tudi letošnja vinorodnost elaba in so bile cene grozdij prav tako zelo visoke. — Orehi so po 40 din kg.

Trgovanje s perutnino je vedno živahno, posebno pa še ob sobotah, ko si marsikdo rajši kupi kokoš, kakor pa bi plačeval drago svinjino ali telečino. Piščanci veljajo par 30—40 din, kokoši 24—40, purani, za katere se je sedaj pričela sezona, pa so kos po 70—90, gosi 45—60, kuncji 10—20 din kos. Meso se je zelo podražilo. Tako stane sedaj kilogram telečine 15—18 (brez kosti pa 24) din, elanina in ribe po 26 din, pa tudi drobovje je dobilo svoje visoke cene.

Iz povedanega vidimo, da se je življenje skoraj še za enkrat podražilo, kar pa žalobno ne moremo trditi za dohodke.

Steklina v slovenjekonjiškem okraju

Slovenske Konjice, 23. novembra.

Na Sevcu v občini Prihova, okraj Slov. Konjice, se je pred nedavnim pojavil večji pes, mešane volčje pasme, ki je ogrižel več zdravih psov, kateri so kmalu nato pričeli bolehati na steklini. Dotični pes je ogrižal tudi eno žensko, ki je bila takoj zdravniško preiskana in po ugotovitvi obolenosti za steklino poslana v bolnišnico.

Da bi preprečila nadaljnje razširjenje bolezni, je oblast steklini najstrožje zaščitne ukrepe. Vsi okuženi psi so bili takoj pokončani, odrejen pa je za ves slovenjekonjiški okraj najstrožji pasji zapor.

Kurje tatove so prišli

Slovenske Konjice, 23. novembra.

Oplotniško orožništvo je te dni prišlo na sled drzni mladi družbi, ki je okrog Sv. Venčesa na debelo kradla kokoši in drugo blago.

Pri Javorniku na Vrhovljah p. d. pri Bagerlu so onega večera šli mirno spat. Niso pa ležali dobro uro, ko je 21 let stari Albin zaslišal iz kokušnjaka nenavaden hudo kokušje kričanje. Naglo je vstal, se oblekel in stekel proti hlevu. Ker je bil mesečen večer, je na nekaj korakov popolnoma razločno videl, kako je iz kokušnjaka smuknil posestniški sin Jesenjak Anton iz Visoli pri Slov. Bistrici ter se eden, njemu nepoznan mladenič. Planila eta naglo v gozd vsak z eno živo kuro. Ker jima sam ne bi bil kos, eta mu odnesla pete. Nato je šel pogledat v kokušnjak, kjer pa je presenečen osumil. Niti ene kokuške ni bilo v staji žive, pač pa jih je osem ležalo na tleh s prezezanimi vratovi, nekaj pa tudi z odrezanimi glavami. Te eta imela namen kam odnesti, slučajno pa se jima je že skrbno izpeljani načrt ponesrečil.

Jesenjak je bil naznanjen oplotniškemu orožnikom, ki so ga trdo prijeli. Prijazen je tatvino 12 kokoši, od katerih je dve odnesel že pred štirinajstimi dnevi. Obenem pa je izdal še ostale svoje »kompanjone«, ki bodo sedaj od sodišča za svoje delo dobili izplačane primerne dividende.

Pelikan

Če hočeš komu kaj podariti,
mu podari Pelikan, tehniško
dovršeno nalivno pero!

Srbski in hrvaški opomini Bolgariji

Prijateljstvo med Jugoslavijo in Bolgarijo zlasti danes ne smejo motiti sebične težnje

Belgrad, 24. nov. o. Današnja »Politika« prinaša na prvem mestu članek z naslovom: »Kam gre Bolgarija?« in pravi med drugim:

Izjavo nekaterih poslancev o največjih zahtevah Bolgarske na Balkanu ter žolčnih iztivor ulice in bolgarskega tiska ni mogoče spraviti v sklad z dolgoletno prijateljsko politiko med Bolgarijo in Jugoslavijo. Ta politika, ki je dala že tako dragocene sadove, bi morala zlasti v teh, za Evropo in za Balkan tako težkih časih, pokazati svojo odkritosrčnost in odpornost proti vsem skušnjavam.

Te dni poteka 25 letnica najžalostnejšega razdobja v zgodovini srbskega naroda. Tisoči in tisoči grobov jasno in neizbrisno kažejo, kaj je na Balkanu srbsko, kaj bolgarsko. Upali smo, da pripadajo bivše žaloigre temni preteklosti, ki se ne bo ponovila in da zaradi nove bratske zvestosti in zavesti o skupnih koristih ne bo več prišlo do prelivanja krvi med brati.

Zaradi tega je naše ljudstvo s tako odkritosrčnim navdušenjem sprejelo zblizanje in prijateljstvo z Bolgarijo, katerega krona je bila pogodba o večnem prijateljstvu v januarju 1937. Ta pogodba pomeni potroitev popolne bolgarske enakopravnosti na Balkanu. Jugoslavija si je prizadevala, da pomaga Bolgariji pri odpravi vseh tistih določil mirovnih pogodb, ki so omejevalje njeno samostojnost.

Jugoslavija je vso sedanjo vojno ostala zvesta tej prijateljski politiki, prepričana, da so prijateljski odnosi z Bolgarijo temelj miru na Balkanu.

Zaradi tega mi nismo posvečali posebne pažnje na razne nepričakovane pojave v bolgarski javnosti, ki je pred nekaj dnevi začela vse trdovratneje poudarjati bolgarske oze-meljske zahteve tudi proti naši državi. Zadnje dni so pa ti pojavi vedno pogostejši. Nekateri bolgarski listi so celo odkrito denuncirali našo državo pred Nemčijo in Italijo, s katerima ima Jugoslavija prav tako dobre odnose, kakor Bolgarija.

V nasprotju s pogodbo o večnem prijateljstvu in v nasprotju z osnovnimi koristmi balkanskih narodov je neki bolgarski list celo odkrito zahteval razširjenje vojne na Balkanu. Ta zahteva tudi nasprotuje jasno izraženi volji Nemčije in Italije, ki si z vsemi silami prizadevata, da bi se sedanja vojna ne razširila čez sedanjo mejo.

Govori zastopnikov vladne večine v zbornici kažejo, da je preobrat v Bolgariji zavzel obseg, mimo katerega ni moči več molče. Ta nenadni preobrat je povzročil skrb v naši javnosti, ki še vedno verjame, da se bolestna zgodovina ne bo obnovila z novimi nepopravljivimi napakami, temveč tudi v vrstah resnih bolgarskih državnikov, ki so si zadnja leta prizadevali, da za vedno odstranijo vse zapreke med bratskima državama. Te skrbi je izrazil bivši predsednik bolgarske vlade Mušanov v bolgarski zbornici. Njegove skrbi so skrbi tudi vseh odkritosrčnih zagovornikov jugoslovansko-bolgarskega prijateljstva in kažejo, da hujskaške demonstracije niso pravi glas bolgarskega ljudstva, ki kakor jugoslovansko ljudstvo, želi, da bi večno prijateljstvo med Bolgarijo in Jugoslavijo ne bilo skajeno s sebičnimi koristmi raznih neodgovornih pustolovskih natrtov, ki so vedno prinašali nesrečo bolgarskemu narodu in miru na Balkanu.

Zagreb, 24. nov. o. Današnji »Hrvatski dnevnik« se tudi bavi z izpadi v bolgarski zbornici in jih obsoja ter pravi med drugim:

Treba je poudariti tudi prijateljske odnose med Jugoslavijo in Nemčijo. Prijateljstvo z jugoslovanskimi narodi ne more biti Nemčiji manj vredno z drugimi narodi v jugovzhodni Evropi. To prijateljstvo morajo upoštevati tudi sosednje male

države, zlasti Bolgarska, s katero veže na Jugoslavijo pogodbo o večnem prijateljstvu. V trenutku, ko Bolgarija, po besedah Mušanova, preživlja usodne trenutke, je treba želeti, da bi to prijateljstvo ostalo nedotaknjeno.

Vesti 25. novembra

Za novega sovjetskega poslanika v Berlinu je je imenovan dosedanjí pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Dekanozov. Prejšnji poslanik Škvarčev, v čigar službovanje spadajo novi odnosi med Sovjeti in Nemčijo, je odstavljen.

Dve od poškodovanih velikih italijanskih bojnih ladij v Tarantu bosta največ v štirih tednih že spet v prejšnjem stanju, čeprav se njune poškodbe ne dajo niti primerjati n. pr. s poškodbami angleške bojne ladje »Malborough«, ki je bila zadeta med svetovno vojno v bitki pri Skagerraku, pa so jo Angleži popravili v šestih tednih, piše tržaški »Popolo di Trieste«.

Italijanski uradni krogi najodločneje zavračajo vsa angleška in druga poročila o tem, da bi se bili veliki oddelki italijanske vojske z grškega bojišča zatekli v Jugoslavijo, kjer da so jih jugoslovanske oblasti razorožile in internirale. Vse te novice so popolnoma izmišljene, poroča agencija Stefan.

S pristopom Romunije k trojni zvezi se je novo urejanje Evrope pomaknilo še bolj na jugovzhod in bo svoj izenačujoči in pomirjujoči vpliv raztegnilo tudi na tiste pokrajine, ki so dozdaj iz kakršnihkoli razlogov oklevale, da bi se pridružile novi zvezi. Današnje stvarno stanje v Evropi je tako, da bi novi pristopi k tej zvezi prišli brže prepozno, kakor pa prezgodaj — sodi »Berliner Börsenzeitung«.

Mirovno ponudbo Kitajski je poslala japonska vlada, kakor poročajo italijanski listi. Ponudba vsebuje pogoje, pod katerimi bi Japonci, ki jim je začela trda presti, sklenili mir. Kitajska vlada mora odgovoriti do 1. decembra, če ne groze Japonci, da bodo kot edino uradno zastopnico Kitajske priznali svojo vlado v Nankingu in da bodo enako storile vse stare in nove članice trojne zveze. Zdi se pa, da Kitajci na to mirovno ponudbo sploh ne bodo odgovorili.

Med Jugoslavijo in Nemčijo je bil v soboto podpisan nov gospodarski sporazum o uvozu celuloze, umetne volne, vlaken in tkanin iz Nemčije. Uvoz se bo ravnal po naših potrebah in bomo z njim krili pomanjkanje v tekstilnih surovinah, ki je nastalo zaradi onemogočenega novoza po morju. Sporazum določa tudi, da bodo naši tehniki šli v nemške tovarne, da se izpopolnijo v predelavanju umetnih tkalnih surovin.

Nemška vojaška sila Norveške ne smatra za premagano, temveč je samo zaščitnica miru na norveških obalah, da Norvežane brani pred Anglijo. V notranjosti države pa nemška vojska dokazuje svoj miroljubni značaj z delavnostjo in vsestranskim podpiranjem Norvežanov. Nemški pohod na Norveško je bil obrambnega značaja, ne pa napad, je izjavil vrhovni poveljnik nemške vojske na Norveškem general Falckhorst.

Predlog za ureditev letalskih in pomorskih oporišč za Združene države na urugvajskih tleh je urugvajski senat včeraj z veliko večino

Od tu in tam

Pravosodni minister dr. Lazar Marković je bil v petek v Sremski Mitrovici in se sestal s svojimi političnimi prijatelji. Odklonil je prošnjo svojih prijateljev, da bi imel večji politični govor rekoč, da sedaj ni čas za politične razprave in za strankarske zadeve, ker so časi preneseni in potrebuje naša država složno ljudstvo, ki posveča vse svoje sile in misli svoji državi in ohranitvi njene nevarnosti in obstoja, nikakor pa ne sme trčati svojih sil s strankarskimi prepri. Rekel je tudi, da se prav sedaj kaže v polni meri korist sporazuma, kajti tujina danes drugače gleda na našo državo kakor pa je gledala, preden je bilo pri nas urejeno najbolj gledano notranjopolitično vprašanje.

Govor hrvatskega bana dr. Ivana Šubašića v Čakovcu je srbska javnost s velikim zadovoljstvom pozdravila. Belgrajsko časopisje je v celoti prineslo ta govor in pozneje v razlagah poudarilo, da je govor potrdilo za to, da je imel sporazum med Srbi in Hrvatimi res veliko gradilno moč in da je podlaga praktičnim posledicam, ki so naši državi le v korist, vse predpostavke in kritike ljudi, ki so iz kakršnih koli nagibov odklanjali ali pa kritizirali sporazum. Sporazum po vseh dosedanjih dogodkih ni le naveden sporazum med dvema političnima človekoma, kakor sta dr. Maček in Cvetković, temveč je dejstvo, ki je z njim zadovoljno hrvatsko ljudstvo, katero je skozi usta bana Šubašića povedalo, da je odločno za to državo in da bo branilo z vsemi silami to, kar ima hrvatski narod in vsa naša država. Posebno poudarja belgrajsko časopisje, da je odločno besede sprejeli prav hrvatski ban, ki se je še kot prostovoljec na solunskem bojišču boril za Jugoslavijo.

Sodišče v Valjevu se še vedno bavi z zločinom, storjenim pri decembrskih volitvah leta 1938, ko sta bila ubita dva Valjevčana, socialisti Korač in delavec Nikolić. Sodišče je zaslilo dolgo vrsto priči, ki so večinoma izpovedale tako, kakor pri prvih presojah. Obtožena, občinski stražnik Radić in Ljubomir Simović, odločno in vztrajno zanikata, da bi zločin izvršila. Sodišče je sklenilo sprejeti predloge braničev, da se zaslišijo še nove priče, da bi se stvar temeljiteje pojasnila. Verjetno bo sodišče še nekaj dni obravnavalo to stvar.

Slovesna proslava desetletnice jugoslovansko-nemškega društva v Belgradu je bila v petek. K slavnosti seji so prišli tudi predsednik vlade Cvetković, zunanji minister Cincar Marković, minister za telesno vzgojo Dušan Pantić, gradbeni minister Nikola Vulović, dvorni minister Antić, zastopnik ministra dr. Korošca pomočnik Bogdanović, nemški poslanec von Herren in drugi odličniki. Svečanost je začel predsednik jugoslovansko-nemškega društva dr. Trivunac, glavno predavanje pa je imel predsednik dunajske akademije dr. Srbik, ki je govoril o politiki Nemčije v Srednji Evropi v devetnajstem stoletju.

Zaščitne nasipe je predrla Sava pri Bosanskem Šamcu in preplavila osem vasi. Reka je dosegla skoraj osem metrov nad normalo in pod takšno silo pritiska je popustil tudi nasip. K sreči so ljudje zaradi bližajoče se nevarnosti imeli ob nasipu straže, ki so takoj obvestile vse prebivalstvo ogroženih krajev, naj se izseli in odvede s seboj vso živino. Zato ni bilo nobenih človeških žrtev. Tudi Bosanski Šamac je pod vodo. Glavna ulica je pol metra globoko v vodi. Vojaško poveljstvo je pol poslalo na pomoč vojake, ravnateljstvo rečne plovbe pa je dalo beguncem na razpolago vse svoje ladje in vlatilce.

V Skopje je prispel novi škof dr. Smiljan Čekada iz Sarajeva. Sprejem je bil skromen in so se ga udeležili zastopniki vseh oblasti v Skopju. V imenu duhovščine je novega škofa pozdravil kapitularni vikar Viktor Zakrajšek. Po sprejemu so vsi odšli v stolno cerkev, kjer je novi škof podelil vernikom svoj prvi blagoslov. V imenu banske uprave je škofa dr. Čekada pozdravil uradnik Marko Brbolenc.

O novi vrsti ljudskega kruha razpravljajo strokovnjaki in predlagajo več načinov, kako naj bi se kakovost kruha dvignila, zlasti njegova redilnost, in kako bi se v čim večji meri izrazil precejšen pridelek letošnje koruze. Tako se je pojavil predlog, naj bi poslednji ljudski kruh pekli iz mešanice 80% pšenice in 20% koruzne moke. Tak kruh bi imel v primeri z dosedanjim ljudskim kruhom za 11% več hranilnih snovi v sebi. Padel pa je tudi predlog, naj bi dvakrat na teden pekli tak kruh, ki bi imel v sebi tri četrtine koruze, eno četrtino pa pšenice. Tako bi se uravnovežala domača potreba po pšenici, kajti letos smo je pridelali mnogo manj kakor pa lani. Doslej so pri nas letno porabili okrog 80.000 vagonov pšenice. S podobnimi načrti se bavi tudi banska oblast v Zagrebu, ki že dalj časa proučuje nov način peke ljudskega kruha.

Sava in Drina stalno naraščata. Drina je s tolikimi masami vode pritisnila v Savo, da se je Sava še bolj dvignila in groze poplave tudi Mačvi. Vas Crnelovo, v kateri je 600 hiš, je vsa poplavljena. Verjetno pa je, da večjih poplav ne bo, ker so začeli včeraj upadati pritoki Drine in se Sava kolikor toliko hitro odteka v Donavo, ki še ni naraščala nad svojo normalo. O hudih poplavah poročajo tudi iz Bosne. Tam so razne reke in potoki preplavili že okrog 15.000 hektarjev plodne zemlje. Povsod so oblasti in vojska prisilile nesrečnemu ljudstvu na pomoč in pomagajo ne samo reševati ljudi in živino, temveč grade tudi z vso naglico zaščitne nasipe, da bi preprečili še večji obseg razdejanja.

Mesec dni zapora je naložilo sodišče v Nover. Sadu županu v Gospodinjcih Savi Kalaju. Mož je bil lani kot župan odgnal iz občinske pisarne novouimenovanega občinskega blaginika Popova in mu ni hotel izročiti dolžnosti. Sodišče je to njegovo dejanje označilo kot zlorabo uradne dolžnosti in ga je obsodilo.

Iz vlaka je zletel in padel pod vlak železničar Ivan Tomić iz Prate v Bosni. Zjutraj so ga našli delavci na progi mrtvega, preiskava pa je ugotovila, da se je Tomić peljal ponoči v svojo službo v Pračo, pa je iz neznanega vzroka padel iz vlaka tako nesrečno, da so šla čez njega kolesa vagona in mu odrezala levo nogo ob kolku. Ker ni nihče videl nesreče, je nesrečnik obležal na progi in zaradi težke poškodbe izkrmavel.

Nad prevelikim prilivom siromašnega ljudstva v Belgrad toži belgrajski list »Gospodarski pregled«. Clankar ugotavlja, da stalno prihajajo tisoči in tisoči delovnega ljudstva v Belgrad iskati zaslužka iz vseh krajev naše države. Toda od teh jih je prav malo razumnikov, v velikanski večini so vsi taki, ki si z rokami služijo kruh, nikakor pa jih ni mogoče šteti med take, ki redno in stalno plačujejo vse davjate za državo. Clankar je izračunal, da je sedaj v Belgradu med 400.000 prebivalcev toliko siromakov, da se lahko reče, da je prestolnica Jugoslavije mesto sirot. Po njegovih računih odpade na vsakega davčno sposobnega človeka okrog 52 takih, ki državi zaradi svoje siromašnosti ne morejo odrajavati davek.

Božidar Jakac je danes odprl razstavo

Ljubljana, 24. novembra. Ob 11 dopoldne je v Jakopičevem paviljonu odprl razstavo svojih slikarskih del iz novejšega časa naš znan slikar Božidar Jakac. K odprtju se je zbralo izredno lepo število prijateljev in podpiralcev umetnosti. Pokazalo se je, da je umetnik dobro vpeljan tudi med ljubljansko višjo družbo — tako dobro, kakor prav gotovo redkokateri od njegovih stanovskih tovarišev. Med prisotnimi odličniki, ki so prihiteli pogledat rezultate umetnikovega dela v zadnji dobi, smo opazili bana gr. Natlačen in zastopnika mestne občine, dalje predstavnike najrazličnejših kulturnih organizacij in prav številne vidne privatnike. Navzočih je bilo mnogo več kakor sto ljudi — kar prav gotovo izredno redko dogaja od odprtju umetniških razstav ne samo v Ljubljani, ampak tudi po drugih jugoslovanskih mestih.

Razstavo je odprl umetnik sam s preprostim, pa jedrnatim in obeležje razmer ter časa prav srečno pogajajočimi besedami, ki niso zgrešile svojega namena, ampak napravile k odprtju razstave prav prikupele uvod.

Občinstvo si je nato z velikim zanimanjem ogledalo razstavljene umetnine.

Božidar Jakac je danes povsem izdelana, jasno opredeljena osebnost, ki se ne bo spreminjala in ne prenehačevala note. Tak je tipičen, da ga ni mogoče z nikomur drugim zamenjati in da bi lahko izmed del tisočih drugih umetnikov človek lahko takoj prepoznal njegovo ter pokazal nanje: »To je pa Jakacov!«

B. Jakac je izredno sijajen risar in slikar s skoraj nedosegljivo izbruseno tehniko, zlasti v pastelih.

Njegove slike so prikupne po nekem plemenitem, snažnem in optimističnem osnovnem nastrojenju. To je nastrojenje mehke duše, ki v vsaki stvari in v vsakem prizoru gleda lepo to ter tuji nad zoprim razpenja mavrico prikupnosti in harmonične ubranosti. On ne razkazuje in analizira podrobnosti, ki bi utegnile učinkovati prekruto in pretrežno, z dvema, tremi potezami pogosto dosega idealistično

Da stradež ne bi oviral mladine pri učenju

Ljubljana, 23. novembra. Kje so že tisti zlati časi, ko je bil v veljavi še latinski izrek »plenus venter non studet libenter«, poln želodec se nerad uči, dobesedno. Po naše bi rekli, da presitemu človeku nič kaj ne diši sedeti pri knjigah in si bogatiti um. Danes bi bil skoraj bolj na mestu in bolj »edoben« izrek, da »vanus venter non studet libenter«, da je prazen želodec ovira pri učenju. Vojne razmere po svetu dobivajo tudi v državah, ki se ne vojskujejo, vedno močnejše odseve, kar se pozna zlasti pri gospodarstvu. Tisti, ki imajo dosti denarja, zdaj kljub raznim nerodnostim in pomanjkanjem le še dobijo, kar potrebujejo, čeprav morajo za enake predmete iz dneva v dan več plačevati.

Drugeče pa je s siromašnim ljudstvom, ki se je že prej prebijalo skozi življenje le s skrajno silo. Zdati so cene že toliko narasle, plače pa so se hkratu le tako malo povišale, da revež dandanašnji marsikateri reči, ki jo je prejšnje čase, če je bil varčen, še lahko kupil, ne more več dobiti. Otroci bogatih staršev še vedno odhajajo v šolo sli in opoldne sedajo k dobro obloženi mizi. Otroci siromašnih staršev pa so pogosto lačni, mnogokje brez zajutрка ali celo kosila; ko se vrnejo domov, podedajo kos kruha in zraven epijejo morda škodljivo lipovega čaja ali pa prigriznejo kosček elanine — prav kakor bosanski delavci. Toda učeti se rod še ni telesno tako razvit in odporen kakor so ti odrasli, ki hrušče iz jurga. Kaj čuda, da slabe in zastojajo, ki pa morajo v časih, ki bi izdatne hrane najbolj potrebovali, napol stradati!

V šolo pridejo ti siromašni fantje in dekleta brez toplega zajutрка. Denarja nimajo, da bi si v pavzi privoščili zemljo ali kos kruha. Kako naj potem pretrpe vse dopoldne in zbrano zasledijo pouk, ko pa se jim ves čas oglašajo želodec, ki hoče imeti svoje. In po nekaterih šolah se povrhu še vedno dobijo taki vzgojitelji ter učenci neznane mladine, ki jim je vsako socialno občutovanje tuje in ki jim še na misel ne pride, da bi pozvedovali o vzrokih, ki so krivi, da ta ali oni učenec zadnje čase bolj slabo odgovarja. Prav nič jim ni mar, ali je učenec sin ali hčerka bogatih staršev, ki svojemu milencu lahko poskrbijo za vse potrebno potrebe nujnosti pri učenju, ali pa izhaja iz siromašne družine, ki se z zadnjimi močmi bori proti bedi in obupu. Za take učence učenci niso tudi v današ-

sinze, ki godi očesu in srcu. Bogat je v barvah, čisto v romantičnem zanosu razkošen in rafinirano izbirčen — pa tudi do presenetljive virtuoznosti uglajen in čist.

Novomeški rojak Jakac je umetnik, pri katerem se na manifestativen, izredno izrazit način javlja lirična, dejali bi skoraj pesniška priroda. Njegove pokrajine nosijo poteze in vzdušje nepopacene zemlje, tistega sveta, ki smo vanj še verovali majhni in se je tak našim otroškim očem tudi zdel. Zato nam njegove slike tudi tako godijo; iz njih se odraža blaga vera v lepoto, vedri optimizem do reči, ki so nam bile podarjene, da se med njimi mudimo in smo jih veseli na kratki poti od zibel do zadnjega doma.

Umetnik je skoraj neverjetno marljiv. Njegova produktivnost pa preseneča najbolj po tem, ker so rezultati povprek kvalitetni. Seveda ni pa nič čudnega, če sta tu pa tam naglica ali indispozicija pri enem ali drugem delu zakrivila manj prepričljiv dojem.

Na to izredno zanimivo in lepo razstavo opozarjamo vse slovensko kulturno občinstvo.

Postavimo Kreku spomenik!

V srečo, 27. novembra, mine 75 let, odkar se je rodil naš narodni voditelj dr. Janez Ev. Krek. Njegovo življenjsko delo je tako živo in poučna knjiga, da lahko rečemo, danes najpotrebnejša. Lik njegov je živa beseda in narodna vzgoja in samovzgoja. Ideje njegove in njegov brezmejen idealizem naj bo vzor vsem današnjim raznim kulturnim delavcem. Vse svoje življenje je posvetil in žrtvoval javni stvari za slovenstvo. On se je slovenstvu posvetil na nesebičen način kakor noben drug javni delavec. Zato zasluži, da mu postavimo višen spomenik, ki naj bi bil spomenik nesebičnosti, darovane za slovenski narod. Predvsem so v to poklicani njegovi sodobniki in pa tiste ustanove, katerim je Krek postavil temelje. Tem ključem ob 75 letnici njegovega rojstva: »Darujte za Krekov spomenik!« — Doslej je bilo darovanih 40.700 din.

njih težkih in resnih časih prav nič drugega kakor imena, številke, avtomati, ki morajo odgovarjati na zastavljena vprašanja. Če prav odgovore, dobe pozivljen red, če napak, pa »kljukos«, potem naj pa sami gledajo, kako se bodo izmazali. Teh učnikov okoliščine nič ne brigajo, oni samo »registirajo učencevo znanje«, pišejo petice in enojke — in mir! Takih vzgojiteljev in učnikov pa je hvala Bogu le malo — in prav bi bilo, da bi čisto izginili; ne zato, da bi učenci na račun popustljivosti lenularili, ampak zato, da se ne bi čutili nesrečne, da ne bi bili pobiti, ko bi pri učitelju ali profesorju dobivali slabe reče kar tako mimogrede, ne glede na okoliščine, za katere sami čutijo, da so le one krive neuspeha — je potrebno na strani vzgojiteljev razumevanje in očetovska ljubezen do tiste mladine, ki se mora že v rani mladosti trdo boriti z življenjem.

Ljudje dobrega srca radi pomagajo.

Najhujša zadruga je seveda pozimi, ko mraz napravi, da lažen človek občuti stradež še dvakrat hujše. V Sloveniji se zlasti pred letošnjo zimo opaža lepo, vse pohvale vredno socialno gibanje. Razna dobrodelna društva so skupaj s šolskimi vodstvi in vodilnimi socialnimi organizacijami za zaščito otrok podvzela lepe akcije, da vsaj šolski mladini to zimo ne bi bilo treba pri učenju stradati. Po mnogih slovenskih šolah so bile organizirane posebne kuhinje, kjer siromašni otroci in študentje dobijo topla okrepčila, zajutrk ali kosilo. Razposlane so bile prošnje na vse strani. In zasebniki so se že kmalu začeli odzivati z darovi. Nekdo je poslal svoj prispevek v živežu, drugi je nakazal denar, oboje je omogočilo obstoj kuhinje in razveselilo nešteto mladih šolarjev, ki bi morali sicer biti lačni.

Prav bi bilo, da bi se to gibanje razmahnilo tako kakor se je že v nekaterih drugih državah. Zelo lepo in spodobno bi tudi bilo, da bi vsi tisti, ki kaj imajo, prisluhli glas svojega srca in se opomnili Kristus, ki je nasičeval lačne. Krščanska ljubezen velja, da je treba siromakom pomagati v stiski. In če se že komu ne da podpirati odraslih, češ, delo si poišči, potem naj se vsaj spomni mladine, ki si sama še ne more služiti kruha. Pogleda naj, kaj bi lahko pogrešil ter pošlje. Stradež ne sme mladine pri učenju nikakor ovirati. Vsak, kdor kaj ima, naj po svojih močeh prispeva, da je vsaj to zimo reče ne bo!

Mariborske novice čez nedeljo

Maribor, 24. novembra. **Smrtna kosa.** Na svojem domu v Vojašniški ulici 11 je v starosti 66 let umrl mesarski mojster Izidor Copetti, ki je bil nekdanj v Mariboru znan kot bogataš, na svoja stara leta pa je prišel skoraj ne beraško palico. Bil je med mariborskim mestanstvom priljubljen kot dobričina. — V mariborski bolnišnici pa je umrla železničarjeva žena, 53 letna Ivana Kmetič. — Naj v miru počivata, sorodnikom naše sožalje!

Vesti iz bolnišnice. Na domačem dvorišču je padel in si zlomil nogo posestnik Franc Zadnik s Pobrežja. — Pri gradnji novega gimnazijskega poslopja v magdalenskem predmestju je padel z dvigala 30 letni Franc Kramberger od Sv. Antona v Slov. goricah. Ima poškodbe na rami in levi nogi. V stanovanju je padel 13 letni sin delavca Viktor Žiger in si zlomil levo nogo. — Vse so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer jih zdravijo.

Dva zajca ji je ukradel. Žena mesarskega pomočnika Marija Peterlić iz Zolgerjeve ulice je prijavila, da ji je nekdo iz zaklenjene drvarnice ukradel dva zajca. Dejanja so osumili nekega fanta, ki se je večkrat potikal okoli drvarnice in ki so mu razmere bile dobro znane.

V avtobusu ji je ukradel denarnico. Ključavničarjevi ženi Mariji Slatinčič iz Dobrave je pri izstopu iz avtobusa nekdo ukradel iz žepa denarnico z 99 din gotovine in nekimi legitimacijami.

Se vedno tatovi na trgu. Kuharici Josipini Ilgo je bila na tržnem prostoru v gneči ukradena iz žepa usnjena denarnica s 165 din gotovine.

Otroci so se igrali s ostrimi naboji. Tkalec Franc Lubej je na policijo prinesel pet ostrih nabojev, ki jih je odzvel nekim otrokom, ki so se z njimi igrali nekeje na Koroški cesti. Od kod otrokom ostri naboji, ni doslej bilo mogoče ugotoviti, ker so otroci pobegnili, čim jim je Lubej naboj odzvel.

Na Ljudski univerzi predava danes zvečer ob osmih univ. prof. dr. France Mesesnel o srbskem srednjeveškem slikarstvu. Predavanje bodo pojasnjevale lepe skioptične slike.

Društvo banovinskih cestarjev je imelo danes dopoldne v sejni dvorani Okrajnega cestnega odbora v Mariboru konferenco s sejo odbora tega

društva za bivšo mariborsko oblast. Konferenca so se udeležili cestarji iz vseh okrajev bivše mariborske oblasti. Navzočih je bilo nad 50 cestarjev. Sejo je vodil predsednik banovinskih uslužbencev v Mariboru inž. Šturm. O delovanju društva je poročal cestar iz Ormoža Slana. V imenu okrajnega cestnega odbora je zborovalec pozdravil načelnik cestnega odbora Fr. Zebot. Predsednik društva banovinskih uslužbencev J. Pirc iz Ljubljane je referiral o draginskih dokladah in o vseh predlogih, ki se tičejo izboljšanja gnetnega položaja cestarskega osebja. Bivšemu gradbenemu ministru dr. M. Kreku je bila poslana zahvala za njegovo uspešno intervencijo za draginske doklade cestarjem. Prav tako so poslali zahvalo banu dr. Natlačen, ki je v svojo uvidenostjo pripomogel do izboljšanja cestarskega osebja. Zborovanje je bilo zaključeno opoldne.

Radeče

Iz obzornosti zaradi prikritja žalostnega dogodka, ki bi epet stavljal Radečane pred široo javnostjo v zelo slabo luč, ne bomo obširneje poročali o prepiru in brutalnem nastopu, ki sta ga izzvala dva vinjena gosta v nedeljo zvečer v hotelu »Jadrano«. Zato pa naj nam bo dovoljeno, da ob tem nelepem dogodku, že tretjem v zadnjem mesecu, opreporimo nekaj potrebnih besedi in opozorimo na tisto okolnost, ki je brez dvoma glavni neposredni povod takemu divjaštvu: namreč nepravilno zapiranje gostiln. Prevelika popustljivost in nepotrebna uvidenost — »da ne bo zamere« — naših krajevnih oblasti je dovela tako daleč, da za radeške gostilniške lokale sploh ne veljajo več nobeni oblastveni predpisi o policijski uri. Noč za nočjo, kot da so sami bari in kabareti, so odprte nekatere gostilne in prodajajo alkoholne pijače vsem gostom brez izjeme. Proti jutru ali pa eredi noči »ko se najsilje spi«, pa se prikolovrati na plan »okrogla družba« in začne »milo prepevati« nočne serenade kot da je zbor samih trubadurjev. Upravičeno se zato pritožbe meščanov, ki prosijo merodajne činitele, naj opuste svojo popustljivo politiko in naj začno ostreje stopati na prete vsem kršilec policijskih predpisov o zapiranju gostiln. Upamo, da naše opozorilo ne bo »glas vpijočega v puščavi«.

Kadar kupujete

ASPIRIN

tablete, ne pozabite pogledati, da li vsak zavitek in vsaka posamezna tableta nosi „Bayer“-jev križ, ki ga mora imeti. Ni namreč Aspirina brez „Bayer“-jevega križa.

Opisno pos. št. 17. 7207 od 22. marta 1940.

Ljubljana

Koledar

Ponedeljek, 25. novembra: Zaprtlo. Torek, 26. novembra ob 20: »Na caričin ukaz«.

Obvestila

Danes, ponedeljek, 25. novembra: Katarina. Torek, 26. novembra: Konrad.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in ur. Garts, Moste, Zaloška cesta 47.

1. december na banovini. Na državni praznik Zedinjenja 1. decembra bo sprejemal g. ban dr. Natlačen od 11.30 dalje v banski palači čestitke. Kakor v preteklem letu, je gospod ban tudi letos z ozirom na sedanje težke socialne razmere odredil, da s eprigrižek, ki se je običajno pridelil za one, ki so prišli čestitati, opusti, in je namesto tega razdelil med razna karitativna društva znesek 25.000 din z naročilom, da se ta znesek uporabi za obdaritev najsiromašnejših na praznik narodnega Zedinjenja.

Akademski klub gradbenikov na tehnični fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani, eden najmočnejših strokovnih klubov na tehniki, je imel 16. novembra svoj redni letni občni zbor. Najprej je stari odbor položil obračun svojega požitvalnega dela za preteklo leto. Odbor je poskrbel svojim članom številne požitniške prakse, prirejal tudi mnogo ekskurzij in več predavanj. Poleg tega je tudi krasno uspel ples gradbenikov, čigar izkupiček je bil namenjen za poučno ekskurzijo gradbenikov po Jugoslaviji. Zaradi zaprek pa je ta ekskurzija odpadla. Novi odbor bo tudi letos skušal prirediti tak lep ples, na kar občinstvo že sedaj opozarjamo. Po poročilih je sledila volitev novega odbora.

Dne 24. novembra 1940 sta se poročila pri Sv. Jakobu v Ljubljani gđ. Ančka Purkart, gostilničarka v »Vatikanu« v Velikih Laščah, in g. Anton Andolšek, sin lesnega trgovca iz Velikih Lašč. Obilo sreče!

Opozorjamo Vas na priložnostni nakup pisalnih strojev Continental! Glej oglas!

Moderne dobe brez tiska si ne moremo misliti. Tisk je danes najvažnejši činitelj in najuspešnejši pripomoček za poglobljanje in razširjanje kulture. Letos je minilo 500 let, odkar je veliki izumitelj Johann Gutenberg presenetil svet s prvo stranico, tiskan s sestavka iz malih premakljivih kovinskih črk. Odlej je tisk dosegel neizmerni razvoj. Z njim vred pa se je razvijala kultura in širila prosveta. Šele tisk je omogočil, da je dvignila prosveta najširše plasti vsakega človeštva. Začetek tiska je torej pomemben za ves kulturni svet in je tako razumljivo, da proslavljajo polisoletni jubilej tiska povsod. Tudi ljubljanski grafičarji pripravljajo veliko jubilejno prireditev, s katero bodo proslavili spomin in ime svojega velikega prednika in prikazali pomen njegovega izuma. Prireditev bo 14. decembra t. l. in nanjo že sedaj opozarjamo vso javnost.

Važno opozorilo

Maribor, 27. nov.

V smislu razpisa kraljevske banske uprave v Ljubljani se prebivalstvo opozarja, da v lastnem interesu ne zahaja v bližino vojaških objektov in da tudi nevojaške objekte, na katerih pa so vdelane priprave za rušenje objektov (n. pr. mine v mostovih), pusti v miru in jih ne kvari, ker ima vojaško strogo nalogo, da v primeru zapaznega poskusa kvarjenja takih objektov uporabi orožje brez obzira. Vsako poškodovanje naprav za rušenje objektov utegne imeti za ljudi in imovino strahotne posledice. Proti osebam, ki bi kaj takega poskušale, se bo postopalo strogo po zakonu ter se jih bo takoj prijavilo tudi sodišču.

RADIO

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 25. novembra: 7 Jutranji pozdrav — 8.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 7.45 — 12 Pisan drobič (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Vesel opoldanski koncert Rad. orkestra — 14 Poročila — 18 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breclj) — 18.20 V vselem ritmu (plošče) — 18.40 O podnebnih zemljedih Slovenije (g. dr. O. Reja) — 19 Napovedi, poročila, objave — 19.25 Nac. ura — 19.50 Hudo-mušnosti (g. Fr. Lipah) — 20 Vojaške godbe igravo (plošče) — 20.30 Garriek Smole: Varh, veseloigra v dveh dejanjih (člani Nar. gled. v Ljubljani) — 21.30 Nekaj Dvoškovich skladb (plošče) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 V oddih igra Rad. ork.

Drugi programi

Ponedeljek, 25. novembra: Belgrad: 21.10 Cvejič poje — Zagreb: 20 Tjardovičeva opereta »Pierrot Slo« — Beromünster: 20 Beethovne skladbe — Bratislava: 19.40 Serenade — Budimpešta: 19.20 Operni ork. — Praga: 19.20 Večerni konc. — Sofia: 21. Simf. konc. — Sottens: 20 Francoske pevke — Stockholm: 20.40 Simf. konc.

Obe najvažnejši krajevni srečanja sta se končali z rezultatom 3:1 za favorita

V dvanajstem kolu tekem za prvenstvo Slovenske nogometne zveze so zmagali: Ljubljana nad Marsom s 3:1, Železničar nad Mariborom s 3:1, Kranj nad Olimpom z 2:1 in Bratstvo nad Amaterjem s 3:2

Vse kaže, da bomo do božiča že imeli novega slovenskega nogometnega prvaka. Vreme je nad vse ugodno; če bo držalo še dve nedelji, pa bo prvenstvo že v kraju.

Današnja srečanja niso prinesla nobenih presenečenj. V obeh mestnih derbijih v Ljubljani in Mariboru sta zmagala favorita SK Ljubljana in SK Železničar. Kar je še posebno zanimivo, je rezultat, ki je bil tako v Mariboru kakor v Ljubljani 3:1.

Na Jesenicah so po hudi borbi zmagali domačini nad Trboveljani. Rezultat je bil tesen, vendar sta dve točki prinesli Jeseničanom v tabeli mesto pred ljubljanskim Marsom.

Tudi v Kranju je rezultat proti pričakovanju tesen; Celjani so se držali kar dobro.

Tabela bo do 1. decembra naslednja:

1. Ljubljana	12	8	2	2	47:21	18
2. Železničar	12	7	3	2	26:11	17
3. SK Amater	12	7	1	4	34:27	15
4. Kranj	11	6	1	4	23:21	13
5. Bratstvo	12	5	1	6	25:34	11
6. Mars	11	4	2	5	28:22	10
7. Maribor	12	3	2	7	22:34	8
8. Olimp	12	1	0	11	11:46	2

Prihodnjo nedeljo igrajo: v Mariboru: Železničar : Amater, v Ljubljani: Mars : Maribor, v Celju: Olimp : Ljubljana in na Jesenicah Bratstvo : Kranj.

SK Ljubljana : SK Mars 3:1 (1:1)

Če bi tisti »pilharjci«, ki take čmerne nedeljske popoldneve, kakršni je bil današnji, prebijajo po gostilnah ali po kavarnah, vedeli, kako zanimivo, živahno in fletno je na nogometnih igriščih — potem klubski vodstva nikdar ne bi tarnala nad slabim gmošnim položajem. Toda kaj bi tem polhom pripovedovali in razlagali — zanje je slednja beseda bob ob steno, saj so »zvzišeni« nad takim prizadevanjem in nedosežno daleč od tega, da bi se mogli razvneti in navdušiti ob takem kompliranem prizadevanju, kakor je tek za žogo z namenom, da bi našla pot v mrežo. Sicer pa dosti besed: od samega pripovedovanja se ne bodo mogli razvneti, eno je opis, drugo pa prisotnost in občud.

V predtekmi je rezervna Ljubljana zmagala nad rezervno Marsa s 4:1. V glavni tekmi, ki se je pričela že ob četrti na tri, sta moštvi nastopili v naslednjih postavah:

Mars : Pavlica, Slanina, Prijatelj, Humar, Sočan, Pišek, Piskar, Avsec, Zigon, Perko, Doberlet. Ljubljana : Rožič, Ceglar, Jerman, Pupo, Serčer, Boncelj, Smole, Kroupa, Jež, Pepček, Erber. Zadnji uspehi Marsa so dosegli, da je športno občinstvo danes njegovo srečanje z Ljubljano vzelo kot pravi derby. Kakšnih 800 ljudi se je zato zbralo k prireditvi.

Moštvi sta nastopila okrnjeni. Pri Ljubljani je manjkala edini odločni mož v napadu Lah, ki je bil blesiran v Mariboru (Spanger, vratar!), pri Marsu pa duša moštva, rutinirani Hassl, ki je moral brez dela pohajati med gledalci. Nekaj privlačnosti je s tem derby že izgubil.

Igra, ki jo je v prvem polčasu pokazala Ljubljana, je bila dokaj siromašna. Zaradi izredno slabo razpoloženega Serčerja in deloma tudi Pupota je Mars napad prihajal naglo in odločno v ljubljanski šestnajstec, pri čemer mu je v dovoljenosti in včasih tudi nedovoljenosti sredstvi odlično pomagala centerhalf Sočan. Ljubljanska halflinija je ostajala v defenzivi, zato tudi napad ni mogel opraviti dosti, ker je moral hoditi v sredo igrišča po žoge ter lahko prinašal nevarnost pred gol šele takrat, ko so se Marsovi igralci že postirali. Obramba je delala prav dobro, le Jerman je v drugem polčasu nekajkrat prav nerodno skiksnil. — Igra se je po izključitvi Pepčka in Avseca ter po nekaterih pogostih živčnih sodnikih Končiča spustila na raven, na kateri mora biti tudi najgoročnejši športni boj. V tem delu igre je potem prevladovala Ljubljana, katere napadi so bili nevarnejši ter lepše izpeljani. Vendar je tudi Mars marsikdaj nevarno prišel do sapa in hudo ogrozil Rožiča. Igra sama obojestranska ni bila na tisti kvalitetni višini, ki bi se spodobila za srečanje med dvema močnima kluboma. Sicer pa, kje pa je derby kvalitetno res kaj vreden?

Prvi gol je zabil Mars po premetenem in pri-sebnem Zigonu v 23. minuti. Odlični Marsov srednji napadalec je izredno zvito in odločno izkoristil Doberletovo žogo ter zabil 1:0 za Mars. V 44. minuti je Erber dobil Kroupovo žogo in izenačil 1:1. V drugem polčasu je v 19. minuti podal talentirani in pridni Smole Erberju, ki je dvignil na 2:1. Šele v 43. minuti drugega polčasa je Jež zabil končni gol

in rezultat 3:1. Priznati je treba, da je bil Mars danes odlični partner. Do srede drugega polčasa je bilo popolnoma negotovo, kdo bo v derbiju zmagal.

Prav dobro je z nekaterimi manjšimi pogreškami (nekajkrat ni upošteval prednosti, nekajkrat ni videl očitnih foullov) sodil Mariborčan Končič, ki je v težki tekmi ohranil disciplino na igrišču in popolnoma uveljavil avtoriteto.

SK Železničar : I. SSK Maribor 3:1

Maribor, 24. novembra.

Današnje srečanje starih rivalov je prineslo zelo slab šport. Moštvo ISSK Maribora letos še ni tako slabo zaigralo kakor danes. Poleg tega so nekateri igralci svoje neznanje še hoteli zakriti s surovostmi ter je team zaradi tega zapustil še slabši vtis. Tudi Železničarji, ki so nastopili s svežimi mladimi močmi, so bili v slabši formi. Poleg tega so zaradi blesure levega kolena v 25. minuti prvega polčasa izgubili Antoličiča ter igrali le z desetimi možmi. Pokazali pa so vsaj deloma povezanjšo igro.

Današnji poraz Maribora je nedvomno zakrivila obrambna črta. Oba branilca sta bila pod kritiko ter je nazadnje tudi vratar odpovedal. Daleč najboljši igralec Maribora je bil mladi Gajšek, ki je bil skoraj povsod in je zelo uspešno igral. Zal ni našel skoraj nikakega razumevanja pri soigralcih. Trudili so se tudi Vele, Dušan in Varl, vsi ostali pa so »plavalici«. Pri Železničarju je bila obramba sigurna in vratar je več kočljivih situacij rešil. Napad je z lahkoto prehajal nasprotno obrambo, v streljanju pa je bil precej klavrn.

V glavnem je bila tekma odprta z valujočimi napadi obeh strani. Dočim so napadi Železničarja bili premišljeni, so pri Mariboru delali vsi nerovno in brez načrta ter je to upoštevač tudi rezultat popolnoma upravičen.

Goli so padli: V 10. minuti napade desna stran Železničarja. Turk je v sredini dobil lepo žogo in jo ostro plasiral v gol. 1:0 za Železničarja. V 21. minuti preigra levo krilo Železničarja nasprotnega branilca in zviša na 2:0 za Železničarja. V 5. minuti drugega polčasa izkoristi Stalekar zmedo pred vrati Maribora in doseže 3:0 za Železničarja. V 26. minuti prenese Miloš z desne strani na sredino. Vele predloži z nogo prostemu Vodebu, ki doseže četrti gol za Maribor 3:1.

Odlično je vodil tekmo sodnik Živkovič iz Belgrada. Čudimo se, da zveza nalaga klubom tako visoke stroške za sodnike, ker bi, ako klubi želijo zunanega sodnika, zadostoval kakšen sodnik iz Zagreba. Menda igra tu spet športna politika svojo vlogo — posebno za Maribor. Občinstva je bilo na tekmi okrog 600. Bilo je z igro zelo nezadovoljno in je dalo temu tudi vidnega duška.

Predtekma mladine ISSK Maribora — SK Rapida 1:2 (1:0) je določila prvaka. Navzile nepotrebnemu porazu je Maribor dosegel prvo mesto s štirimi točkami. Drugi je Rapid s tremi točkami in goliferenco 4:4. Tretji so Železničarji, tudi s tremi točkami in z goliferenco 5:5. Zadnja je Slavija z dvema točkama.

SK Bratstvo : SK Amater 3:2

Jesenice, 24. novembra.

Pri današnji tekmi med Bratstvom in Amaterjem sta se udeleževali lahko rečemo, dve zelo borbene moštvi. Gledalcev je bilo okrog 800. Med njimi dosti simpatizerjev Amaterja, tako da s te strani Bratstvo ni bilo nič na boljšem. Sledovi zadnjega deževja so ostali vidni pred obema goloma, kjer je bil teren močno blaten.

Potek igre: Iniciativo je prevzelo takoj Bratstvo, ki je v silnem zaletu postavilo prvi gol 1:0 za svoje barve. Amaterji so se takoj znašli in povrnili mlo za drago z največjo doslednostjo, in sicer pri prostem strelu s 16 metrov, ki je šel tik nad glavami zidu igralcev Bratstva in tik pod prečko presenečenemu Brunu v gol. 1:1. Nato so se vrstili močni napadi Bratstva, ki je bilo vedno v premoči, skoraj ves prvi polčas. Tik pred koncem prvega polčasa je v gneči pred golom Bratstva padel drugi gol za Amaterje, ki pa je bil avtogol Abrama. Stanje prvega polčasa je bilo 2:1 za Amaterje. Zavrl od Bratstva je imel priliko, da izenači z enajstmetrovko, pa je poslal žogo v stransko prečko in v aut.

V deseti minuti drugega polčasa je Zavrl streljal prosti strel, iz katerega je nastal gol in je Bratstvo do dobro izkoristilo ter izenačilo na 2:2. Sledili so obojestranski napadi. Po lepi kombinaciji Ivanišević-Ropret je sledila postavitve končnega stanja 3:2 za Bratstvo. V 16. minuti drugega polčasa

si je Amater poštvovalno prizadeval, da iztrga nasprotniku zmago in doseže vsaj remis, kar mu pa ni uspelo. Sledila sta še dva prosta strela Amaterja proti Bratstvu, toda brez uspeha. Pri Bratstvu so se odlikovali Zavrl, Varl, ki je dal skrajno poštvovalno igro, in Ivanišević ter Ban. Igralci Amaterja so bili vsi izredno borbeni. Sodil je dobro inž. Mrdjen. Tekmo je počastil s svojim obiskom tudi tehnični ravnatelj Kranjske industrijske družbe dr. inž. Klinar.

SK Kranj : SK Olimp 2:1

Hrvatska liga:

Gradjanski : Hajduk 1:1

Split, 24. novembra.

Danes je bila v Splitu tekma med Gradjanskim iz Zagreba in Hajdukom. Za tekmo je vladalo izredno zanimanje in so prišli gledalci v Split iz vseh bližnjih krajev Dalmacije. Tekma se je končala neodločeno. To je bila edina tekma v hrvaški ligi.

Tabela v hrvaški ligi je:

Concordia	9	7	2	0	318	16
Gradjanski	9	6	3	0	36:6	15
Hajduk	9	7	1	1	26:8	15
HASK	9	4	3	2	18:13	11
Split	9	4	0	5	13:27	8
Slavija (O)	8	2	3	3	13:24	7
Slavija (V)	9	2	1	6	9:19	5
Željezničar	9	1	3	5	11:25	5
SAŠK	9	1	2	6	5:16	4
Bačka	9	1	2	6	11:25	3

Naši boksarji hrvaškim še niso dorašli

Reprezentanca Slovenije je izgubila boj s hrvaškimi boksarji z 2:14

Zagreb, 24. novembra.

Danes zvečer so se v veliki dvorani »Radničke komore« sestali izbrani boksarji Slovenije in Hrvaške. Slovenci, ki so nastopili v tej panogi prvič uradno, so nas prav častno zastopali. Rezultat, ki sicer nima stvarne podlage za moč posameznih reprezentanc, je mnogo previsok. Kot vedno, se je tudi ob tej priliki pokazala velika neobjektivnost hrvaškega sodniškega zbora in to vedno na škodo Slovencev.

Za Slovenijo je nastopil Jeseničan Zupan, ki je svojega nasprotnika Račka v tretji rundi prisilil na kolena. Ta borba je imela le propagandni značaj.

2:0 za Hrvate je objavil megafonist po prvi borbi v mušji kategoriji, v kateri je za Slovenijo nastopil Čerin in za Hrvaško Jezdič. Telesno šipejši Čerin je moral kloniti pred rutiniranejšim nasprotnikom.

V peresno lahki kategoriji sta nastopila Meglič (Slovenija) in Maglica (Hrvaška). Hrvaški zastopnik je rezultat upravičeno povšal na 4:0.

V lahki kategoriji je sodnik proglasil Urbiča za zmagovalca s tehničnim k. n., kar pa je bilo proti vsem pravilom, ker je Senekovič še vedno stal. Senekovič je bil blesiran.

Državni prvak lahke kategorije Devčič je Hrvate zastopal v velter kategoriji. Boril se je proti Slovincu Majniku, ki prav tako ni imel sreče in je moral zaradi blesure borbo predčasno zaključiti.

Največjo napako in krivico so napravili sodniki

Srbska liga:

Belgrad, 24. nov. m. Z današnjim dnem so končane prvenstvene tekme Srbske lige v letošnjem letu. Današnje tekme niso prinesle nobenih presenečenj. Zmagali so favoriti. BSK je z lahkoto v lepi igri premagal v Pančevu Jugoslavijo iz Jabuke. ZAK iz Subotice je v Belgradu potrdil, da zasluženoma zavzema tretje mesto v Srbski ligi in je zavzel na lastnem terenu dve točki zadnje plasiranemu BASK-u, za katerega ni več rešitve. Jedinstvo je s težkim trudom premagalo izvrstno moštvo Vojvodine iz Novega Sada. Bata je v Borovu napravilo največje presenečenje, ker je z visokim rezultatom premagalo izvrstno moštvo Gradjanskega iz Skoplja, medtem ko je belgrajska Jugoslavija v Sarajevu odvzela oslavljeni Slaviji dve točki.

Današnje tekme so se končale z naslednjimi rezultati:

BSK : Jugoslavija (Jabuka) 8:1

ŽAK : BASK 4:3 (2:1)

Jedinstvo : Vojvodina 1:0 (1:0)

Bata : Gradjanski (Skoplje) 6:1

Jugoslavija (Belgrad) : Slavija (Sarajevo) 6:4 (3:2)

Po današnjih tekmah je tabela Srbske lige takole:

BSK 21 točk,	Jugoslavija (Belgrad) 17 točk,
ZAK 14 točk,	Bata 11 točk,
Vojvodina 11 točk,	Gradjanski (Skoplje) 11 točk,
Jedinstvo 10 točk,	Jugoslavija (Jabuka) 10 točk,
Slavija (Sarajevo) 10 točk,	BASK 6 točk.

Pri dosedanjih tekmah je skupno padlo 250 golov. Največ golov v Srbski ligi je zabil igralec BSK-a Božović, in sicer 16.

Lahkotletski sodniki imajo drevi ob 20 pri Slamiču važen in nujen setanek. Pridite brezpogojno vsi. — Predsednik.

Gozdni tek ljubljanske Zimskošportne podzveze

Ljubljanska zimskošportna podzveza je priredila danes dopoldne na Rožniku in v okolici tek čez drn in strn. Prireditvi ni uspela, ker je bilo premalo tekmovalcev. Današnji tek bi se moral vršiti že pred tednom dni. Toda tedaj ni bilo funkcionarjev, bili so samo tekmovalci in v precej večjem številu kakor pa danes. Fantje se niso dali zmotiti in so kar brez funkcionarjev opravili sami prav uspešen zimski trening.

Morda je ravno v tem tudi iskrati razlog, da je bilo danes tako malo tekmovalcev. Računali so pač s tem, da bo tudi današnji tek odpadel, saj je bilo vreme še mnogo slabše kakor pa prejšnjo nedeljo. Navzoči funkcionarji pa so prireditvi kljub malemu številu tekmovalcev izvedli. V bodoče bo pač treba paziti, da ne bo prišlo do takih nesporazumov med prireditelji in tekmovalci.

Take stvari samo škodujejo.

K današnjemu teku prisidse tekmovalce so prireditelji razdelili v tri skupine in sicer za juniorje do 16 let, ki so tekli dva kilometra, potem juniorje od 18. do 20. leta, ki so tekli 3 kilometre in nad 20 let stare tekmovalce. Slednji so tekli na 5 kilometrov dolgi progi. V prvi skupini tekmovalcev, ki so tekli na 2 kilometra, jih je bilo deset. Start je bil pri gostilni na strelišču. Tekli so od strelišča pod Rožnikom, po poti pri Olinščici, kjer so zavili na desno navzgor proti cerkvi na Rožniku, kmalu pa obrnili nazaj proti cilju. Zmagal je član Smuškega kluba Ljubljane Zupančič Dušan, ki je za kakih deset metrov pred ostalimi prišel k cilju. Tekel je 6:06. 2. Pavčnik Drago (SK Planina) 6:10, 3. Bizjak Lado (Ljubljana) 6:19, 4. Božič Branko (Ljubljana) 6:20, 5. Zupančič Božo 7:00, 6. Rojc, 7. Zalokar, 8. Rogelj Albin in 9. Hlavaty Beno.

Prav dobro se je držal najmlajši med vsemi Rogelj Albin.

Proga za juniorje do 20 let je bila malo daljša in tudi nekoliko težavnejša. Potekala je prav tako tudi od strelišča, nato po cesti pod Rožnikom kakih 600 m; od tod v gozd proti rezervarju, nakar

Pekovski SK : SK Maraton 5:2

Maribor, 24. novembra.

Danes dopoldne je bil v unionski dvorani prijateljski rokoborbi dvomatch med gornjsima kluboma. SSK Maraton je po nepotrebnem izgubil, med drugim tudi zaradi tega, ker je poslal »invalid« v borbo. Tako se je zgodilo, da je v eni borbi moral rokoborec Maratona, ker je invalid, sredi borbe odstopiti in prepustiti nasprotniku dragoceno točko.

Občni zbor Zveze nogometnih sodnikov

Sinoči je bil v posebni sobi kavarne Emone 1. občni zbor ZNS. Na občni zbor so razen ljubljanskih sodnikov prišli še zastopniki mariborske in celjske sekcije. Slovensko nogometno zvezo je zastopal dr. Kuhelj. Z zbora so bili poslani pozdravi srbskim in hrvaškimi tovarišem-sodnikom. Prisotnih je bilo 24 članov zveze.

Predsednikovo poročilo je podal g. Macoratti. Iz njegovega poročila naj navedemo samo nekaj najbistvenjših točk. Grajal je sodniški odbor pri Vrhovnem nogometnem savezu, ki je delal brez slovenskih sodnikov. Vključ protestu in izredno ostruemu tonu zagrebških tovarišev so v Belgradu delali po svoje. Na svoje noge smo se postavili tudi pri izdaji pravil nogometne igre, ki bodo v Jugoslaviji prva knjiga te vrste z vsemi popravki. Odnosaji z ZNS so bili iskreni.

Zelo slabi pa so bili odnosaji z u. o. pri SNZ. Dejstvo je, da razmere z u. o. SNZ niso v korist našemu nogometnemu športu. Tudi doba

32 tednov, ko so morali sodniki čakati na novi stroškovnik, je odraz slabih razmer. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da ima zbor 44 rednih in 4 začasne člane. Primanjkuje sodniškega naraščaja. Stanje je vedno hušje, kajti vsakdo se boji postati sodnik zaradi vednih izgredov, ki stavlajo v nevarnost sodnika, nadrejeni forumi pa niso v stanju zatreti take incidente. — Sodniki so tudi temu stanju v neki meri sami krivi, ker so do igralcev preveč obzirni.

Blagajniško poročilo je podal g. Cimperman, iz katerega je tudi razvidno, da ima Zbor v blagajni 1747 din 82 par.

Predlog gosp. Lukežiča za sestavo novega upravnega odbora, v katerem naj bi bili gg: Macoratti, Mehle, Cimperman, Camernik in Deržaj, je moral biti sprejet, ker g. Macoratti funkcije ni hotel sprejeti, kljub želji vseh sodnikov, meneč, da bo morda s tem pripomogel, da se bodo trenja med Zborom in n. o. SNZ vsaj malo ublažila. — Na njegovo mesto je bil izvoljen g. Deržaj, za petega člana odbora pa g. Vrhovnik.

Pri slučajnostih je bila z glasovanjem zavrnjena prošnja g. Ochsa za reaktivacijo. — Prav tako je bila po dolgi debati zavrnjena tudi prošnja g. Vebleta. — G. Dorčecu je občni zbor črtal kazen.

Občni zbor se je v najlepši slogi ob 11 zaključil

CONTINENTAL

na ugodne mesečne
obroke

IVAN LEGAT

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30